

Sint Eustatius, 16 januari 2022.

Geachte voorzitter en leden van de Commissie Koninkrijksrelaties,

Door toedoen van de nieuwsvoorziening door dossierkoninkrijksrelaties.nl werd ik geïnformeerd over de ontwikkelingen ter zake van het ijkpunt voor bestaanszekerheid op de BES-eilanden¹. Een inmiddels redelijk geïnstitutionaliseerd construct (om niet te zeggen: gedrocht) om de uitkeringen als AOV en onderstand te kunnen definiëren (let op: een andere woordkeuze dan het Europees Nederlands equivalent AOW en bijstand, zodat je - althans juridisch - gemakkelijker kunt zeggen "*natuurlijk is de hoogte van deze uitkering verschillend, want het gaat ook om een 'andere' uitkering*"). Dat in de praktijk deze uitkeringen weer lager zijn dan het gedefinieerde ijkpunt lijkt me feitelijk onmogelijk en dus onzin maar met wat meel in de mond praten over zowel inkomen als kosten is het tot nu toe gelukt om de gesprekspartner (u!) ervan te overtuigen dat met de beste bedoelingen wordt gerekend (lees: ...om de gesprekspartner met een kluitje in het riet te sturen).

Op de vraag wat is het sociaal minimum geeft de website van de rijksoverheid het antwoord "het sociaal minimum is het minimale bedrag dat u nodig heeft om in uw levensonderhoud te kunnen voorzien". Dit minimum is meestal (?) even hoog als een bijstandsuitkering. En als ik op de website van het UWV kijk naar de actuele waarden van het sociaal minimum zie ik een nadere specificatie naar leeftijd en woonsituatie. In elk geval niet naar regio. Er geldt dus - bij wijze van voorbeeld - geen verschillend sociaal minimum wanneer woonachtig in de Randstad ten opzichte van iemand die woonachtig is in Groningen, Twente, Limburg of Zeeland.

Noot: Het vraagteken heb ik toegevoegd. Ik vroeg mij namelijk af in welke gevallen dit minimum niet even hoog is als een bijstandsuitkering.

Met de Grondwet in de hand, kijkend naar zowel artikel 1 als artikel 132a lid 4, denk ik dat het construct "ijkpunt bestaanszekerheid Caribisch Nederland" de facto een discriminerende aangelegenheid is. Artikel 1 zegt immers "*Allen die in zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld*" (Nederland bestaat uit een Europees en een Caribisch deel) en artikel 132a lid 4 zegt "*Voor deze openbare lichamen kunnen regels worden gesteld en andere specifieke maatregelen worden getroffen met het oog op bijzondere omstandigheden waardoor deze openbare lichamen zich wezenlijk onderscheiden van het Europese deel van Nederland*".

Ik heb al eens eerder betoogd dat de discussie zich (waarschijnlijk) toespitst op "*de bijzondere omstandigheden, waardoor de openbare lichamen zich wezenlijk onderscheiden van Europees Nederland*". Wil je die in enge zin zien (zoals een tropisch klimaat met orkanen versus een mild zeeklimaat), of is alles wat maar een beetje (dus niet wezenlijk) anders is, een reden om anders (discriminerend) te werk te gaan.

Noot: Ten aanzien van de betekenis van artikel 132a, lid 4 van de Grondwet, zou mijns inziens de Raad van State om advies moeten worden gevraagd. Ik heb dat eerder betoogd, maar dat terzijde.

---

¹ <https://dossierkoninkrijksrelaties.nl/2022/01/14/nog-geen-cijfermatige-onderbouwing-voor-realiseren-bestaansminimum-op-bes-eilanden/>

In de voortgangsrapportage over dit ijkpunt (de discussie over een ijkpunt loopt al sinds 2018!) van 14 juni 2021 lees ik dat het zonder meer volgen van de uitkomsten van het adviesrapport tot een substantiële verhoging van het wettelijk minimumloon en de uitkeringen zou leiden en dat kan een negatief effect hebben op de arbeidsvraag, de regionale concurrentiepositie van de eilanden en de draagkracht van de economie. Ik bedacht mij "hoe wordt het sociaal minimum in Nederland eigenlijk vastgesteld? Ook met het mede in beschouwing nemen van de arbeidsvraag, de concurrentiepositie ten opzichte van andere Europese landen en de draagkracht van de economie?". Elke nieuw binnenkomende Nederlander kan bovendien bevestigen het kostenniveau op Sint Eustatius tamelijk hoog ligt en het zal politiek wel een ongewenste uitkomst zijn wanneer het ijkpunt te hoog komt te liggen...

Mijn pleidooi is gebaseerd op één enkel eenvoudig uitgangspunt: "Caribisch Nederland is - net als Europees Nederland - gewoon een zijde van dezelfde medaille: het land Nederland". Met dezelfde wetten (incl. Grondwet) en - eigen aan een openbaar lichaam - specifieke wetten voor zover de omstandigheden *wezenlijk* verschillend zijn van die in Europees Nederland. Ik ben ervan overtuigd dat dat er bepaald minder zullen zijn dan de 600 die ik momenteel vind in <https://wetten.overheid.nl> met uitsluitend geldigheid op de BES-eilanden.

Zonder nu alles bij alles te willen betrekken lijkt het me - in het belang van alle Statianen, of breder: in het belang van alle Caribische Nederlanders - slim, in relatie tot de sociale uitkeringen, ook op Caribisch Nederland de Euro te hanteren als lokale munteenheid (en - maar dat was al duidelijk - eenduidige Nederlandse wet- en regelgeving rond het sociaal minimum en de gerelateerde uitkeringen).

En ook de wet- en regelgeving ten behoeve van de inkomstenbelasting voor Caribisch Nederland gelijk te trekken met die van Europees Nederland. In Caribisch Nederland geldt een zgn. 'flat fee' terwijl in Europees Nederland een progressief tarief voor de inkomstenbelasting geldt. Met als gevolg dat de Gini-factor in Caribisch Nederland - een maat voor de inkomensongelijkheid - ongeveer 30% hoger ligt dan in Europees Nederland.

Ik wens u veel wijsheid toe.

Met vriendelijke groet,

Ir. J.H.T. (Jan) Meijer MBA,
Bellevue Road 4, Upper Round Hill,
Sint Eustatius, Caribisch Nederland.

*Cc: Voorzitter en leden van de Commissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Nationale Ombudsman
Nationaal Coördinator tegen discriminatie en racisme*